

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Volo ergo iuniores nubere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

excellentiā compræhendisset. Licet nos, inquit, aut Angelus de Cœlo. Non quia sancti cœlestesq; Angeli peccare iam possint, sed hoc est quod dicit: Si etiã (inquit) fiat, quod nō potest fieri, quisquis ille traditã semel fidẽ mutare tẽtauerit, anathema sit.

Glossa interlinearis, quæ in Ecclesia est receptissima, dicit, primã fidem hoc loco significare, vel votum, vel in voto violato Baptismi fidem.

Nicolaus de Gorra in eundem modũ intelligit dicens: vel primum votum **GENERALE**, fidẽ scilicet Baptismi, qua Christo desponsata erãt. Osee 2. Spõsabo te em̃ in fide, &c. Quæ igitur sic aduersus Christum (iuxta veritatẽ græcam) luxuriatur, infringens voti baptismatis fidẽ, meritò condemnationẽ habet.

Eant nunc Iesuitæ, & mentiantur **OMNES CATHOLICOS PATRES**, qui occasione aliqua verba hæc exposuerunt, per primam fidem intelligere, votum vel promissionem castitatis, aut hos iam recitatos scriptores proclamant hæreticos, apostatas, & apostatarum patronos, quibus flosculis nos à progenie viperarum ornatur.

I E S V I T Æ.

Volo ergo iuniores nubere.

III. *Non eas, quæ castitatem Deo vouerunt, soluit Apostolus In hunc locum. lege voti (ut rellẽ Ambrosius, Oecumenius, Sedulius, & Anselmus annotarunt) quod quamuis fecisset, Apostolica vel diuina vsus fuisset autoritate, quam hodie multi non requirunt, sed ipsi sibi plusquam Pontifices sunt & Apostoli. Sed precipit,*

precipit, ne in posterum ad viduarum vota vel professionem admittantur iuniores, quas etiam nubere vult, atq; filios procreare. Hoc autem ideo vult, ut Ambrosius & Oecumenius, imo & verba ipsius Apostoli significant, quod exempla quaedam mala praecesserant iuencularū viduarum, quae post votū castitatis, sponso Christo contempto, secuta fuerant Satanam. Rectè autem admonet Hieronymus, voluntatem Apostoli, quae hic declaratur esse coactam (non enim eas nubere vellet, si in professa castitate constantes fore consideret) liberam verò & absolutam illam esse, quam alibi verbis illis manifestauit: Volo omnes esse, sicut me ipsum.

Hierony. epist.
ad Geruntiam.

RESPONSIO.

Benè est, quòd vel tandem in hac positione fatentur, Apostolica vel diuina autoritate posse eas, quae castitatem vouerunt, solui religione voti. Num verò qui hodie ex sacrarum literarum fundamentis de impietate Monasticorū votorum eruditi, & de mutando in melius vitæ genere, probè in conscientia confirmati, ex istis vestris ergastulis profugiunt, & nubere quàm vri malunt, num inquam, alia quàm Apostolica & diuina autoritate hoc faciunt? Nonne Apostolica autoritas est: Melius est nubere quàm vri? Nonne diuina autoritas est: Non omnes capiunt verbum hoc? Et: Frustra colunt me doctrinis ac mandatis hominum? Certè qui his autoritatibus freti, etiam post vota matrimonium contrahunt, non sibi ipsi Dei & Apostoli sunt: sed Dei & Apostolorum mandata sibi ipsi applicant: & quia hæc ad

Z iij se

se quoque pertinere sciunt, rectè & ex fide faciunt, quod sprete Pontificia auctoritate, Deo malunt obedire quàm hominibus: & Christum vnicum totius Ecclesiæ sponsum cū sponsis suis sequi malunt, quàm Ecclesiæ adulterum, Papam, cum meretricibus. Vetus quidē Canonistarū cātilena est, votū cōinentiæ soli Papæ dispensabile esse. Sed nos iam dudū didicimus, his decretis nō obedire, sed oppedere. Ea enim plærūq; vt iuuēculæ illæ viduæ, contempto Christo sponso totius Ecclesiæ, Satanā & Papam sequuntur.

Porro Hieronymum scimus ad Geruntiam Paulo duplicem affingere voluntatē: aliam coactā, qua indulgeat nuptias, nubere volentibus: aliam liberā, qua præcipiat innuptis, vt innuptæ permaneāt. Sed hic error Hieronymi tam est crassus, vt illum Erasmus etiam Roterodamus depræhenderit. Qui dum huic epistolæ Hieronymianæ aliquot præmittit antiodota, hoc etiam præmittit: In hac, inquit, epistola, duriuscule ac penè contumeliosè insectatur digamiam. In Paulo ponit duas voluntates. Alteram, qua voluerit id quod verè probauit, hoc est, monogamiam: Alteram, qua nolens voluit, hoc est, permisit quod nō probauit, ne quid deterius accideret, vt digamiam. Hæc Erasmus. Nec est quod vel Hieronymus, vel Iesuitæ sibi blandiantur illo Pauli non precepto sed optato voto: Velim omnes esse, vt & ipsum. Non enim dissuadet, multo minus prohibet cōiugium, quod & honestum est & diuinitus institutū: sed cum ponit sibi ob oculos præsentia pericula & afflictiones, ac videt cōiugia piorū non parū habere difficultatis eo tēpore, in medio impiorū ethnicorū, optat Corinthijs trāquillitatem & securitatē: Arbia

ror (inquiens) hoc bonū esse, propter præsentē necessitatē. Et: Velim vos absq̄ solitudine esse. Et tamē videt ipse, hoc optari magis quā sperari posse. Postquam .n. dixisset: Velim omnes homines esse, ut & ipse sum, continuo subiicit: Sed vnusquisq̄ propriū donum habet ex Deo, aliū quidem sic, aliū autē sic. Et postea: Non ut laqueū vobis iniiciā. Cōsūgium igitur donū Dei est, non quidē ita tranquillū semper, ut cœlibatus: donū tamen Dei, nō tanquam inhonestū dissuadēdum, nec tanquam sordidū pedibus cōculcandū. Et qui sine discrimine temporū ac personarū adigit homines ad cœlibatū, nō vocat eos ad libertatē, sed iniicit eis laqueum. Quid autē coacta vel virginitas, vel viduitas, pdesse soleat, in quā horrenda scelera, & in qualem damnationis voraginē (vt Canones loquuntur) præcipitet, & historia tradunt, & experientia docet, & vel vna hæc p̄j Pōtificis vox testatur, quam Platina refert: Fuisse quidem aliquas causas, cur ademptū sit sacerdotibus coniugiū, sed multo maiores esse causas, cur reddi debeat. Et Hulderichus scribit, Gregorium, reperisse in piscina illis sex millibus capitibus infantum, suo Decreto, quo causam tantę cedis præbuerat, penitus dānato, Apostolicū illud laudasse cōsiliū: Melius est nubere, quā vri: addidisseq̄ ex sua parte: Melius est nubere, quā mortis causam præbere,

IESUITÆ.

Dicit enim scriptura: Non alligabis os boui trituranti, & dignus est operarius mercede, &c.

Igiur